



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

**Busenbaum, Hermann**

**Coloniæ Agrippinæ, 1714**

Q. 8. Quid addendum sit circa illum, qui fictè promisit vel non cogitans de obligatione.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-42682**

lia invitus cogatur inire Matrimonium, hinc  
 Luctus III. Papa relatus c. 17. De spons. ait: Re-  
 quisivit à nobis tua fraternitas, quæ censurâ mulier com-  
 pelli debeat, quæ jurisjurandi religione neglectâ nubere  
 remisit, cui se nupturam interposito juramento firmavit,  
 ad quod breviter respondemus, quod cum libera debeant  
 esse Matrimonia, monenda est potius quàm cogenda, cum  
 coactiones difficiles frequenter soleant exitus habere. Pu-  
 tarunt quidem S. Thom. & alii, non posse aliquem  
 per Judicem in foro externo compelli ad spon-  
 salia implenda, quia etiam sic videtur statui  
 Cap. Præterea 1. De spons. è contrâ S. Bonav. S. An-  
 ton. Henriq. Cón. Sanch. l. 1. d. 19. Pontius l. 12. c.  
 6. aliique dicunt Judicem cogere posse, etiam  
 quando non sunt juramento firmata, sic enim  
 habetur Cap. Ex litteris De spons. ut Episcopus  
 recusantem cogat censuris: & ratio est, quia te-  
 netur ex justitia, ergo ad hoc attineri potest per  
 Judicem: sed Avers. Mastr. Krimer n. 177. concii-  
 liant sententias & dicunt, si Judex prævideat  
 jurgia vel alia mala ex Matrimonio, meritò de-  
 bere moderatè procedere, aut tantùm consule-  
 re; si autem non occurrat prudens periculum  
 mali secuturi, meritò cogere etiam per pœnas.

63.

§. 6. Monendi sunt sponsi, ut post sponsalia  
 non diu differant Matrimonium, hæc enim di-  
 latio est occasio plurimarum turpitudinum, Gob.  
 n. 124. Similiter cavendum, ne sponsi tales re-  
 linquantur soli, quid autem illis liceat, dicitur  
 à n. 151.

64.

Q. 8. Quid addendum sit circa illum, qui fictè pro-  
 misit, vel non cogitans de obligatione, R. §. 1. Quam-  
 vis Led. Navarr. Vasq. & alii cum Avers. q. 8. f. 2.  
 dicant eum, qui fictè promisit, teneri ducere,  
 tamen rectè contradicit cum communi Busenb.

C 5

suprà



suprà, pro quo dedi rationem l. 3. p. 2. à n. 60 & solvi, quæ opponuntur. Itaque sufficiet compensare damna, si quæ ideo causata sint. Quod si aliter damna compensare non posset, quæ ducendo, rectè docet *Delbene* c. 8. d. 19. f. 7. peccidens teneri ducere.

65. §. 2. Qui fictè promittit ex joco, vel non cogendo, ut pars altera seriò repromittat, seclè alio damno peccat tantùm venialiter peccat mendacii, *Sanch. Perez, Gob. tr. 10. n. 36. Spor. n. 1.*
66. §. 3. Si ille, qui fictè promissit, à Judice interrogetur, an promiserit, negare potest, quæ promissio ficta non est promissio vera & obligatoria, de qua sola interrogat Judex, si autem interrogaretur, quamvis diceret se fictè promississe, posset cogi ad ducendum, quia confitens promissionem probare non posset fictionem, adeòque præsumeretur seriò promississe, & ita sine interno consensu cogeretur ad Matrimonium contra generalè mentem Ecclesiæ volentis Matrimonium esse liberum.
67. §. 4. Qui promissit omnino non cogitans obligationem, adeòque bonâ fide nec volens nec nolens se obligare, si sciebat, quid esset promittere Matrimonium, aut saltem, si volebat promittere juxta morem communem, quo contrahere solent sponsalia, tenetur, quia simpliciter voluit se obligare. Si autem omnino nesciebat de tali obligatione, nequè voluit facere, quod alii faciunt, sed merè propositum in mente concepit & manifestavit (quod tamen in praxi vix fiet, neque est præsumendum) tenetur non obligari. Denique si studiosè voluit præscindere, & suspendit voluntatem se obligandi vel non obligandi, processit malâ fide.



tenebatur enim velle se obligare, unde tenetur ad id, ad quod fide promittens.

Q. 9. Ad quid teneatur, qui facta spe, vel sub ficta promissione Matrimonii puellam induxit ad copulam. 68.  
De hoc dixi multa l. 3. p. 2. à n. 317. 324. etiam pro casu, quo fuit vel postea supervenit impedimentum. Addidi n. 330. quid faciendum sit, si deflorator neget se habuisse copulam, & puella juret esse habitam. Ad quid autem teneatur deflorator, qui absque promissione Matrimonii per blanditias vel preces obtinuit copulam, dixi ibid. n. 316. & repeto hic cum *Delbene* c. 8. d. 19. §. 8. contra multos alios, probabiliter ad nihil teneri, quia volenti non fit injuria. Circa eum autem, qui hic fide promisit vel decepit, addi debent seqq.

§. 1. Sub mortali tenetur ducere, qui fide promisit, & sub illa spe virginem defloravit, nec sufficit dotare, tum quia in omnibus contractibus, ubi intervenit, *do ut des*, aut *facio ut facias*, vult justitia, ut cum una pars contractum implevit, impleat & altera, si possit, tum quia esto dotem dando daret æquale pro damno virginis aliter in sua specie non reparabilis, at pro injusta deceptione non est satis, nisi dolum auferat, & verum consensum, ad quem ex justitia tenebatur, loco fidei reponat. Nec est verum, quod justitia plus non requirat, quam æquale, quando idem, quod in specie debetur, in specie reddi potest, *S. Ant. Adv. Mol. Less. Cón. Delb. f. 7. Mastr. n. 76. Sanch. l. 1. d. 10.* aliique multi cum *Kugler* p. 2. n. 40. contra aliquos, quos citat, qui cum *Krimer* à n. 107. putant satis esse dotare.

§. 2. Probabilius videtur cum *Palud. Silv. 70. Delb. f. 8.* fictum promissorem teneri ducere puellam,